

Mondelinge vragen voor Vragenuur PS 18-05-2020 (PvdA en GL)

Geacht College,

In overeenstemming met artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van Provinciale Staten willen wij het College van Gedeputeerde Staten het volgende vragen.

Inleiding

Bij brief van 13 februari 2020 is GS geïnformeerd door de stuurgroep verstedelijkingsstrategie MRA over de ontwikkeling van een Verstedelijkingsstrategie, zodat GS “zich samen met uw Staten kunt voorbereiden op uw inbreng op de Verstedelijkingsstrategie”.

Voor zover de fracties van PvdA en GroenLinks bekend, is deze brief door GS nog niet gedeeld met PS. De brief is onderwerp van gesprek geweest in de MRA Raadtafel van 8 mei jl.

Met de strategie leggen regio en rijk een kader vast voor gezamenlijke projecten en uitvoeringsprogramma's in de MRA op zes gebieden: wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, verduurzaming (energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie), inclusiviteit en leefbaarheid in de MRA.

In mei 2019 heeft de stuurgroep een presentatie van de plannen voor de Verstedelijkingsstrategie voor Statenleden gegeven.

Op 20 november 2019 heeft de stuurgroep Rijk-MRA de bestuurlijke uitgangspunten voor de Verstedelijkingsstrategie, voorbereid in het platform Ruimte van de MRA, bekrachtigd in het bestuurlijk overleg (BO) MIRT. In de stuurgroep zijn verder de centrale (keuze)vraagstukken geïnventariseerd.

De verdere planning is volgens voornoemde brief als volgt. In deze periode worden op basis van de geformuleerde uitgangspunten en vraagstukken mogelijke varianten ontworpen voor het verstedelijkingsconcept van de MRA en wordt in het MRA-Platform Ruimte een keuze gemaakt. De zgn. 80%-voorkeursvariant wordt via de stuurgroep voorgelegd aan het BO Leefomgeving (van het SBO-MIRT). Dan wordt in het Platform Ruimte een volledig verstedelijkingsconcept besproken, in combinatie met de fasering/prioritering van integraal te ontwikkelen gebieden binnen de MRA en een investeringsstrategie. Vervolgens wordt de Verstedelijkingsstrategie voorgelegd aan de stuurgroep en vindt besluitvorming plaats in het BO-MIRT.

In juni 2020 zal een “verkennend, richtinggevend, nog niet besluit vormend” BO-LO plaatsvinden over de Verstedelijkingsstrategie. Voor het zomerreces zal er een update komen vanuit de MRA naar GS en PS toe. De planning is dat in november 2020 de concept Verstedelijkingsstrategie wordt vastgesteld, mits het concept voor die tijd in PS is behandeld.

De fracties van de PvdA en GroenLinks maken zich zorgen. Deze Strategie ziet op een heel belangrijk provinciaal aandachtsgebied: de ruimte. Het gaat om grote uitdagingen, die bovendien een stevig beroep doen op financiële middelen. Het gaat onder meer over de energietransitie, bouwen naar behoefte, duurzame mobiliteit op de juiste plekken. Zonder dat PNH/PS hier actief aan de voorkant bij betrokken worden. In de stuurgroep worden wel de provincie Flevoland en de gemeenten Amsterdam, Almere, Haarlemmermeer en Zaanstad vertegenwoordigd. De provincie Noord-Holland neemt deel in de reguliere Platforms van de MRA, die input mogen leveren aan de concept-Strategie. In BO-L en BO-MIRT is PNH vertegenwoordigd vanuit Platform Mobiliteit. BO-MIRT en BO-L gaan natuurlijk over nog meer dan alleen de MRA. Hoe worden de belangen van de andere gemeenten in de MRA vertegenwoordigd in de stuurgroep, wie behartigt de belangen van de provincie als geheel in

deze stuurgroep? Hoe worden de Staten van N-H in de ontwikkeling van deze belangrijke Strategie meegenomen?

Op ambtelijk niveau is waarschijnlijk de ontwikkeling van de Verstedelijkingsstrategie al een behoorlijk gevorderd, gezien het feit dat in de brief van 13 februari jl. aan GS al gesproken wordt over varianten van de Strategie, die op 5 maart jl. aan de orde zouden komen in de (uitgestelde) bijeenkomst van het Platform Ruimte van de MRA.

De PvdA en GroenLinks zullen in de Statenvergadering van 18 mei bij het mondeling vragenuur de volgende vragen aan GS stellen over de ontwikkeling van de Verstedelijkingsstrategie MRA en het overleg met het Rijk hierover.

De vragen luiden als volgt.

1. Wat is concreet de stand van zaken rond het ontwerp Verstedelijkingsstrategie MRA? Hoe gaat GS PS verder informeren en betrekken bij de ontwikkeling van deze strategie?

Door de coronacrisis is de gedachte verlaten om (de 80%-versie van) het Verstedelijkingsconcept vast te stellen. Het BO Leefomgeving (BOL) van 8 juni 2020 heeft de status van een strategisch gesprek. De MRA-Stuurgroepleden krijgen in de week daarvoor via het BO Ruimte MRA aandachtspunten mee. De provincie Noord-Holland heeft geen zitting in de stuurgroep. De gedeputeerde verwoordt in het BO Ruimte van de MRA de provinciale inbreng. Het coalitieakkoord en de door PS in november 2018 vastgestelde Omgevingsvisie NH2050 is daarbij voor GS vanaf het begin het leidend kader geweest; GS zullen de doelstellingen van de omgevingsvisie dan ook in dat BO naar voren brengen.

2. Wat is precies de juridische status van deze Strategie en hoe verhoudt deze strategie zich tot de (concept-) RES-sen en de Provinciale Omgevingsvisie en -verordening?

De Verstedelijkingsstrategie MRA is een afsprakenkader tussen het Rijk en de MRA, zonder verdere juridische status. De provincie brengt de Omgevingsvisie NH2050 als kader voor ons ruimtelijk beleid in. In onze omgevingsvisie staat dat de MRA-samenwerking een belangrijke voorwaarde is voor het kunnen realiseren van de grote opgaven in de regio. De Verstedelijkingsstrategie is een goede mogelijkheid om onze provinciale doelen te realiseren en de samenwerking te versterken, zowel binnen de regio als met het Rijk.

Zowel de Omgevingsvisie als de Verstedelijkingsstrategie zijn gericht op de middellange (tot 2030) en lange termijn (2050). De Omgevingsverordening is het provinciaal document waarin het langetermijnbeleid op de fysieke omgeving wordt vertaald naar regels gericht op derden, met name gemeenten, voor de korte termijn. Mochten de uiteindelijke afspraken over de Verstedelijkingsstrategie t.z.t. daartoe aanleiding geven, kan de omgevingsverordening daarop worden aangepast (geactualiseerd).

3. Politieke keuzes betreffende het ruimtegebruik in de MRA zijn besproken in de stuurgroep Rijk-MRA. Wat was de inbreng van GS hierbij? Wat wordt de inbreng van GS in de vervolgesprekken over de ontwikkeling van de Verstedelijkingsstrategie?

Het BO Ruimte MRA wordt voorgezeten door gedeputeerde Loggen. Het BO Ruimte bereidt de MRA-standpunten voor de stuurgroep Rijk-MRA voor. De stukken voor de verstedelijkingsstrategie die daar worden besproken worden altijd met de betrokken gedeputeerden voorbesproken. Dit gebeurt

vanuit de samenwerkingsgedachte; alle partners zijn en blijven verder zelf verantwoordelijk voor het realiseren van grote opgaven.

4. Is GS met de PvdA-fractie van mening dat de Verstedelijkingsstrategie niet alleen een belangrijk kader wordt voor de indeling van de ruimte in de MRA maar ook zijn invloed zal hebben op de ontwikkelingen in de rest van de provincie?

GS zijn het ermee eens dat de ontwikkelingen in de MRA niet los zijn te zien van die in de rest van de provincie - en buiten de provincie - en dat ze elkaar beïnvloeden. Wij hechten onverkort aan de relatie tussen de MRA en de omliggende regio's (zoals NH Noord). Dat hebben wij ook –met instemming van uw Staten- benadrukt in onze reactie op de nieuwe MRA Agenda (waar de Verstedelijkingsstrategie in vermeld staat).

5. Zo ja, hoe neemt GS de belangen van de hele provincie mee in de ontwikkeling van deze Strategie? Zo nee, waarom niet?

De verstedelijkingsdruk op de MRA is, zoals ook in de Omgevingsvisie NH2050 is aangegeven, groot. 90% van de woningbouwopgaven van Noord-Holland ligt in het Noord-Hollandse deel van de MRA. Tegelijkertijd zien we dat het daily urban system zich uitstrekt tot buiten de bestuurlijke begrenzing van de MRA. Naar Leiden, Utrecht en Amersfoort, en ook naar Alkmaar en Hoorn. Bij de inzet van de provincie in de Verstedelijkingsstrategie is meegewogen dat Alkmaar/Heerhugowaard en Hoorn een belangrijke bijdrage in de urgente woningbouwopgave van de MRA in de komende 10 jaar kan vervullen, zonder dat dat invloed heeft op de totale woningbouwopgave in de MRA. Het gaat dan vooral om de binnenstedelijke ontwikkellocaties zoals de Kanaalzone Alkmaar, stationsomgeving Heerhugowaard en de Poort van Hoorn (de OV-knooppuntontwikkelingen).

6. Hoe denkt GS te voorkomen dat de Strategie ruimtelijk, financieel en in mogelijk andere opzichten (een negatieve) invloed heeft op de belangen van de hele provincie?

Door continu de breed gedragen eerder vastgestelde uitgangspunten voor de Verstedelijkingsstrategie in het oog te houden en de keuzes daarop te blijven checken. En door steeds Omgevingsvisie NH2050 als uitgangspunt van ons handelen te nemen. Onze inzet is om de verstedelijkingsstrategie in te zetten voor het ondersteunen van het provinciaal beleid en de daarin opgenomen belangen.

7. Hoe gaat GS PS aan de voorkant van de ontwikkeling van deze Strategie meenemen? Wat is de basis van de inbreng van PNH en hoe luidt deze?

GS sluiten aan bij de in het BO Ruimte MRA bepaalde communicatiestrategie om de gemeenteraden en uw Staten zo goed mogelijk te betrekken. Helaas kon de al ingeplande bijeenkomst over de Verstedelijkingsstrategie met uw Staten door de Coronacrisis geen doorgang vinden. Een eerste stap is de al genoemde –uitgestelde- bijeenkomst over de Verstedelijkingsstrategie (22 juni).

8. Kan GS concreet aangeven hoe de beleidskaders die in ontwikkeling zijn, zoals de concept RES-sen en de Omgevingsverordening, alsmede het daarin neergelegde gedachtengoed en de daaruit voortvloeiende ruimtelijke en financiële opdrachten, worden meegenomen bij de ontwikkeling van de Strategie?

Zie ook het antwoord op 2. De concept-RESSen worden nog voorzien van een provinciale reactie. Gedurende het proces van de Verstedelijkingsstrategie wordt rekening gehouden met de nog onbekende uitkomst van de RESSen, en met name de RES voor Noord-Holland Zuid. In de Verstedelijkingsstrategie vindt de integrale afweging plaats waarbij de input van de RESSen wordt gebruikt.

9. Is GS met de PvdA en GL van oordeel dat leefbaarheid en verduurzaming bij de ontwikkeling van de Verstedelijkingsstrategie factoren van essentieel belang zijn?

Daarover zijn we het eens. Deze thema's nemen vanaf het begin een belangrijke plek in bij de Verstedelijkingsstrategie. Ze passen bij de hoofddoelstelling van de Omgevingsvisie NH2050: balans tussen economische groei en leefbaarheid.

10. Zo ja, hoe borgt GS dat leefbaarheid en verduurzaming bij elk van de genoemde gebieden daadwerkelijk worden meegenomen of liever nog leidend zijn?

Deze thema's zijn in de uitgangspunten opgenomen, en maken zo deel van het totale pakket aan uitgangspunten, waaraan gedurende het hele proces wordt gerefereerd.